

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ТРЕТЬЯКОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TRETUAKOVA v. UKRAINE)

(Заява № 63126/13)

Стислий виклад рішення від 04 листопада 2021 року

У цій справі лікар діагностувала матері заявниці численні хронічні захворювання та зробила їй дві ін'єкції, після чого стан матері заявниці значно погіршився. Її госпіталізували до лікарні, де надали інтенсивну допомогу. Наступного дня після виписки з лікарні мати заявниці померла.

За скаргами заявниці місцева прокуратура провела кілька перевірок, за результатами яких виносила постанови про відсутність підстав для порушення кримінальної справи за фактом стверджуваного неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником. Ці постанови скасовувалися вищими органами як необґрунтовані, а у справі призначались нові перевірки. Згодом кримінальну справу було закрито у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення. Заявниця оскаржила цю постанову до суду, проте суди всіх інстанцій відмовили їй у задоволенні позову.

За результатами службового розслідування лікарю було оголошено догану за надання неналежної медичної допомоги матері заявниці. Водночас *ad hoc* комісія при місцевому управлінні охорони здоров'я склала довідку, у якій було встановлено, що матері заявниці надали належну медичну допомогу.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася, що її мати померла внаслідок неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником, а ефективного розслідування у зв'язку з цим проведено не було. Європейський суд вирішив розглянути справу за статтею 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

Розглянувши скарги заявниці, Європейський суд вказав, що близько п'яти з половиною років справа заявниці розслідувалася шляхом проведення перевірок, які не відповідають принципам ефективного засобу юридичного захисту, оскільки слідчий може вживати лише обмежений перелік дій, а потерпілий не має офіційного статусу, тобто його ефективна участь у процедурі виключена.

Посилаючись на практику у справах проти України, Європейський суд також зазначив, що неодноразове скасування постанов про закриття кримінальної справи як необґрунтованих свідчить про структурну проблему.

Європейський суд зауважив, що спосіб проведення дослідчих перевірок і розслідування підірвав принцип ретельного розгляду основних фактів справи, а загальна тривалість провадження на момент відмови у задоволенні позову заявниці уже перевищувала майже десять років.

Крім того, Європейський суд зазначив, що проведені лікарнею та органами охорони здоров'я перевірки не відповідали процесуальним вимогам статті 2 Конвенції.

З огляду на зазначене Європейський суд дійшов висновку, що зіткнувшись зі скаргою на неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником, що призвело до смерті матері заявниці, національна система загалом не відреагувала ефективно всупереч зобов'язанням держави за статтею 2 Конвенції та констатував порушення процесуального аспекту цього положення.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Долучає до розгляду по суті* заперечення Уряду щодо невичерпання національних засобів юридичного захисту та відхиляє це заперечення після розгляду по суті;
2. *Оголошує* заяву прийнятною;
3. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми:

- (i) 6 000 (шість тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що можуть нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди, ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (ii) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат; ця сума має бути сплачена безпосередньо на банківський рахунок пана Є.Л. Бойченка у Франції;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції».